

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

گام هشتم: به کمک مرکز توسعه محله و نهاد توسعه محله، منابع، سرمایه‌ها و دانش بومی را شناسایی کنیم. (بخش اول)

در این گام از فرآیند، تسهیلگران میانی (مجری) باید به مرکز توسعه محله بیاموزد که؛
- انواع منابع چیست.

- روش‌های مختلف تأمین منابع چگونه است.

- چگونه از طریق روش‌های خلاقانه باید منابع لازم را برای انجام برنامه‌های بازآفرینی محله، تأمین و تجهیز کند.

- مهم‌ترین و در دسترس‌ترین منابع، درون همان محله است و هر یک از اعضای اجتماع محلی به گونه‌ای متفاوت می‌تواند با مرکز توسعه محله در جهت بازآفرینی محله همکاری و همیاری کند.

• انواع منابع

تأمین و تجهیز منابع همواره از پرسش‌ها و دغدغه‌های اولیه و اساسی برای انجام فعالیت‌ها و اقدامات بازآفرینی محله است.

هومان (۲۰۰۸)، در نگاهی نو به سرمایه‌ها و دارایی‌های موجود در یک محله، فهرستی را به شرح زیر، ارائه می‌دهد.

- **سرمایه طبیعی و محیطی:** اعم از آب و خاک، منابع طبیعی، جنگل، کوه و دریا.

- **سرمایه فیزیکی:** منابع انسان ساخته مانند جاده‌ها، پل‌ها و معابر.

- **سرمایه اقتصادی:** ثروت‌های موجود در جامعه محلی که نزد اعضاست و اگر در یک جا جمع شود، می‌توان کارهای بزرگی با آنها انجام داد.

- **سرمایه انسانی:** مهارت‌ها، استعدادها و قابلیت‌های اعضای اجتماع محلی.

- **سرمایه سیاسی:** توانایی مبادله آراء و انتخاب جمعی و عقلانی اعضای اجتماع.

- **سرمایه اطلاعاتی:** تولید، جمع‌آوری و ذخیره و مبادله داده‌ها، اطلاعات و دانش.

- **سرمایه فرهنگی:** آداب و رسوم، هنر و ..

- **سرمایه معنوی:** اعتقادات و باورهای درونی اعضای اجتماع که موجب آرامش قلبی و روانی آنها می‌شود.

- **سرمایه‌های اجتماعی:** ارتباطات بین فردی ساکنان محله که از اعتماد، همکاری و آگاهی اجتماعی به وجود می‌آید.

گرچه سرمایه‌ها و منابع موجود در یک اجتماع محلی را می‌توان از جنبه‌های مختلف طبقه‌بندی کرد، اما در یک نگاه کوچک محلی، منابع به دو دسته کلی قابل تقسیم است؛ منابع انسانی و منابع مالی

• **منابع انسانی**

برخی جامعه‌شناسان معتقدند، در هر اجتماع محلی، متناسب با نیازهای مردم آن اجتماع، دارایی‌ها و سرمایه‌های لازم برای رفع آنها موجود است. مردم زمانی در رفع نیازهای خود در درون یک اجتماع محلی دچار مشکل می‌شوند که در شناسایی نیازهای مشترک، دارایی‌های مشترک و موجود و تجهیز آن دارایی‌ها برای رفع نیازها دچار ضعف می‌شوند.

توجه داشته باشید، اعضای مرکز توسعه محله که به عنوان پیشگامان تغییر و توسعه در محله هستند، نباید تصور کنند که سایر اعضای اجتماع محلی تنها باید نظاره‌گر فعالیت‌های آنها باشند. مردم همواره می‌توانند بسیاری از اقدامات را بر عهده بگیرند. هر موفقیتی در محله مستلزم وقت، مهارت و مشارکت بسیاری از افراد است.

بسیاری از اقداماتی که لازم است برای بهبود وضعیت محله انجام شود، جز مهارت‌های فنی افراد به هیچ منبع و هزینه دیگری نیاز ندارد؛ در این موارد تنها چیزی که لازم است روحیه کار داوطلبانه و اعتماد میان اعضای اجتماع است؛ این اطمینان که در مقابل زمانی که افراد دارای مهارت خاص برای بهبود وضعیت محله هزینه می‌کنند، سایر اعضای اجتماع محلی در زمانی دیگر، برای بهبود وضعیت محله، به گونه‌ای دیگر تلاش می‌کنند؛ این اطمینان روحیه همکاری و کار داوطلبانه را در میان اعضای اجتماع محلی افزایش می‌دهد. وظیفه مرکز محله در این موارد، آن است که در سازماندهی فعالیت‌های داوطلبانه و ایجاد ارتباط مؤثر میان آنان و میان برنامه بازآفرینی محله، کوشا باشد.

مشارکت حداکثری اعضای اجتماع محلی باعث می‌شود که شما به منابع بیشتری دسترسی داشته باشید. مردم، مهارت‌ها، استعدادها و ارتباطات اجتماعی خود را با خود به همراه می‌آورند که می‌تواند در راستای اهداف و برنامه‌های بازآفرینی محله به کار گرفته شود.

لازم است توجه شود که بهبود وضعیت محله به ظرفیت‌ها و قابلیت‌های همه اعضای اجتماع محلی نیاز دارد و نباید تصور کرد که تکیه صرف به مرکز توسعه محله، می‌تواند کافی باشد. بنابراین یکی از وظایف مرکز توسعه محله، آن است که بتواند همه مهارت‌ها، قابلیت‌ها و توانایی‌های مرکز توسعه محله را بشناسد و زمینه‌های همکاری آنها را فراهم کند؛ هر کسی به اندازه انگیزه و علاقه و زمان فراغتی که در اختیار دارد، می‌تواند در فعالیت‌های بهبود وضعیت محله مشارکت کند.

